

۲۰ بهمن ۱۳۵۷؛ زورآزمایی بازرگان و بختیار

جمعه ۲۰ بهمن ۱۳۵۷؛ حضور مهندس بازرگان نخست‌وزیر دولت انقلابی در جمع هزاران نفری مردم و سخنرانی او از یک طرف و تظاهرات چند هزار نفری طرفداران شاپور بختیار نخست‌وزیر شاه از سوی دیگر و همچنین حمله گارد حکومتی به همافران، مهم‌ترین اخبار امروز بود که تهران را به صحنه زورآزمایی انقلابیون و ضدانقلاب بدل کرده است.

جمعه ۲۰ بهمن ۱۳۵۷؛ حضور مهندس بازرگان نخست‌وزیر دولت انقلابی در جمع هزاران نفری مردم و سخنرانی او از یک طرف و تظاهرات چند هزار نفری طرفداران شاپور بختیار نخست‌وزیر شاه از سوی دیگر و همچنین حمله گارد حکومتی به همافران، مهم‌ترین اخبار امروز بود که تهران را به صحنه زورآزمایی انقلابیون و ضدانقلاب بدل کرده است.

به گزارش ایسنا، صبح امروز مهدی بازرگان نخست‌وزیر دولت موقت انقلابی منتخب امام خمینی در یک سخنرانی با حضور بیش از صدها هزار نفر از مردم در دانشگاه تهران و خیابان‌های اطراف آنکه شعار "سلام بر بازرگان نخست‌وزیر ایران" سر می‌دادند، برنامه دولت خود را اعلام کرد. بازرگان در این سخنرانی اظهار کرد: دولت آقای بختیار با این قصد و داعیه روی کار آمد که آزادی پس گرفته شده از مطبوعات را مجدداً برگرداند و حکومت‌های نظامی شهرستان‌ها را منحل سازد و تعطیل کند. آزادی اجتماعات بدهد، باقی مانده زندانیان سیاسی را تصفیه نماید، البته نه تصفیه به معنای استالینی بلکه به معنای انسانی و شاه را هم روانه خارج کند و وعده‌های دیگر.

نخست‌وزیر دولت موقت ادامه داد: قسمت‌هایی از این برنامه‌ها انجام شد و بنده باید برای رعایت انصاف باید بگویم که دولت‌های قبلی نکردند و نتوانستند یا نخواستند. ایشان شکایت و گله دارد که چرا از اعمال من تقدیر نمی‌کنید. بحث بر سر اینها نیست. اینها به جای خود محفوظ، آنچه مورد اشکال و ایراد و اختلاف است ایراد قانونی بودن دولت ایشان و نشست‌نشاندن و گفت‌وگو سر جای همان غاصبین و دشمنان ملت و تمکین کامل نکردن به خواسته ملت و انقلاب است.

وی با بیان اینکه نیت بنده و دولتی که از آنها دعوت برای همکاری خواهم کرد این است که برای مردم ایران و خلق ایران کار کنیم، افزود: بنابراین متقابلاً از مردم ایران و خلق ایران انتظار توکل داریم. شعار همیشگی آقا این بوده است که من زبان مردم، الهام از مردم می‌گیرم، برای مردم کار می‌کنم و در میان مردم هستم. اگر ما اسلام و دموکراسی را مترادف و کنار هم قرار دهیم به همین معناست. بیان دیگری است از کلام خدا و خلق یا خالق و خلق. خواسته خدا خواسته خلق است و خواسته خلق با تقوا خواسته خداست.

بازرگان همچنین درباره وظایف دولت‌ش یادآور شد: همانطور که اطلاع دارید و مقام رهبری انقلاب در انتصاب رئیس دولت اعلام فرمودند، خطوط اصلی و وظایف دولت موقت به قرار ذیل است؛ احراز و انتقال قدرت، ارائه و اثبات حقانیت (همان رفراندوم)، احیا و اداره و اصلاح مملکت، انتخابات مجلس مؤسسان و ارجاع به آرای عمومی برای تدوین و تصویب قانون اساسی جدید، انتخابات مجلس شورای ملی و استعفا و تحویل کار به رئیس‌جمهور و دولت رسمی بعدی.

امروز امام خمینی هم در پیامی از راهپیمایی عظیم روز پنجشنبه مردم تشکر و در این پیام تأکید کردند: ملت حرف خود را دیگر با چه زبانی بگوید. ملت فریاد می‌زند. ملت چندین سال است که برای خواسته‌هایش فریاد می‌زند.

همچنین امام خمینی صحت عکسی را که پنجشنبه گرفته شده و در کیهان به چاپ رسیده بود که در آن همافران و نیروهای نظامی در حضور ایشان سلام نظامی می‌دادند و ستاد ارتش آن را تکذیب کرده بود، تأیید کردند. کمیته استقبال از امام هم عصر امروز اعلام کرد به خاطر رسیدگی امام به امور مهم نهضت ساعات ملاقات عمومی ایشان تغییر کرده است و از این پس صبح‌ها از ساعت ۱۰ تا ۱۱:۳۰ برای آقایان و عصرها از ساعت ۱۶ تا ۱۷:۳۰ برای خانم‌ها وقت ملاقات با رهبر انقلاب تعیین شده است.

از طرفی امروز طرفداران قانون اساسی و سوسیال دموکراسی و طرفداران شاپور بختیار در استادیوم امجدیه تهران اجتماع کردند و با شعارهایی مثل "بختیار بختیار سنگرتو نگه دار" دست به تظاهرات زدند. تظاهرات امروز این عده با درگیری‌هایی از سوی مخالفین همراه شد و چند نفر مجروح شدند. در پایان این تظاهرات طرفداران قانون اساسی قطعنامه‌ای با مفاد زیر منتشر کردند: اجرای کامل قانون اساسی، آزادی قلم و بیان دور از اختناق و تعصبات، کوتاه کردن دست عوامل بیگانه و خائنین وطن در موقع راهپیمایی گروه‌های پشتیبان قانون اساسی، احترام به ارتش و به افراد نیروهای مسلح شاهنشاهی که حافظ استقلال و تمامیت ارضی ایران هستند. این گروه همچنین از کلیه حاضران دعوت کرد که هفته آینده در میتینگی با همکاری کلیه ارگان‌های سیاسی جبهه وحدت ملی ایران شرکت کنند.

امروز همچنین شاپور بختیار در گفت و گو با سردبیر کیهان اینترنشنال، جمهوری را قابل قبول دانست و درباره مذاکره با مهندس بازرگان گفت: کانال مذاکره خیلی ساده است. ما خودمان با یکدیگر تماس دوستانه داشتیم. رابطه به وسیله دوستان هم داریم ولی با ایشان به طور رسمی از وقتی نخست وزیر شدم و به اصطلاح از آقای خمینی حکم گرفته اند تماس نداشته ایم. اگر آقای بازرگان می خواهند وزیاری در کابینه من داشته باشند ما حرفی نداریم. اتفاقاً آدم های باارزشی در اطراف ایشان هستند. اگر ایشان بخواهند راجع به انتخابات آینده قانون اساسی و اینگونه مسائل صحبت کنند بنده آمادگی دارم ولی به عنوان اینکه بنده استعفا بدهم به نفع ایشان یا به نفع هر دولت دیگری، این مساله به نظر من در شرایط کنونی قابل طرح نیست.

به گزارش خیرگزاری فرانسه امروز نورالدین کیانوری دبیرکل حزب توده ایران با ستایش از آیت الله خمینی تاکید کرد: خطر کودتای خائنه را نباید ناچیز شمرد.

اما یکی از اتفاقات مهم امشب و در تاریکی هوا رخ داد. حوالی ساعت ۲۱ امشب میان افراد گارد حکومتی و همافران درگیری مسلحانه اتفاق افتاد و عده ای کشته و زخمی شدند. تداوم صدای شلیک و همه مه و فریادهایی که از درون مرکز آموزش نیروی هوایی به گوش می رسید مردم را به خیابان ها کشاند. گروه گروه مردم در حوالی خیابان تهران نو و شهباز به خیابان ها ریختند و تکبیرگویان یکدیگر را از واقعه ای که در نیروی هوایی رخ داد باخبر کردند و در اطراف میدان فوزیه مردم به هم پیوستند و به سمت خیابان تهران نو به راه افتادند.

ماجرای این قرار بود که پس از اخبار ساعت ۲۰ تصاویری از حضور امام در خارج از کشور پخش شد و همافران در مرکز آموزش نیروی هوایی تکبیر گفتند و صلوات فرستادند که این مساله باعث خشم نیروهای گارد حکومتی شد و بین نظامیان طرفدار انقلاب و طرفدار شاه درگیری به وجود آمد. گفته می شود در این مرکز گاز اشک آور استفاده شده و صدای گلوله ممتد شنیده شده است و تعداد زیادی از دو طرف کشته شده اند. مردم هم در خیابان و پشت بام ها بانگ الله اکبر سر دادند و برای کمک به سربازان نیروی هوایی، مسلح شدند.

انتهای پیام

منابع:

آرشیو روزنامه اطلاعات

آرشیو روزنامه کیهان

آرشیو روزنامه آیندگان

کتاب انقلاب و پیروزی؛ کارنامه و خاطرات سال های ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸ اکبر هاشمی رفسنجانی به اهتمام عباس بشیری، دفتر نشر معارف انقلاب

جلد دوم کتاب روزشمار تاریخ ایران از مشروطه تا انقلاب اسلامی تألیف باقر عاقلی، نشر گفتار